

COCHIRLENI

Localitatea Cochirleni, care, în trecut, a fost o unitate administrativ-teritorială autonomă (comună) face acum parte din comuna Rasova și este situată în partea de V a județului, la 65 Km spre V de orașul Constanța.

La începutul secolului XX, atunci când Cochirleni avea statutul de comună, componența acesteia era următoarea: Cochirleni, localitatea de reședință ce aparținea de plasa Medgidia, situată la o distanță de 23 Km spre S- V de aceasta, deasupra fluviului Dunărea. Se învecina la N cu orașul Cernavodă, la E cu comuna Enige(denumirea veche a actualei localități Deleni), la V cu comuna Mamut-Cuius(localitatea Isvorul Mare), la S cu comuna Rasova și fluviul Dunărea. Un alt sat component era și Ivrinez sau Ivanez, ce se afla în partea de E, la 6 Km spre E de reședință.¹⁾

În anul 1926, ca urmare a reîmpărțirii administrativ - teritoriale a județului, comuna Cochirleni avea trei sate componente: Cochirleni-reședința comunei și localitățile Ivrinezu Mare și Ivrinezu Mic, structură ce se menține până în 1968, când este aplicată o nouă lege de organizare teritorială.²⁾

Relieful este destul de accidentat, așezarea fiind brăzdată de mai multe dealuri stâncoase și movile. Este udată de fluviul Dunărea, la V pe o lungime de 4-5 Km. Rețeaua hidrografică este completată și de lacul Cochirleni ce comunică cu Dunărea și alte bălți(balta Cochirleni, balta Ivrinez).³⁾

Suprafața totală a comunei Cochirleni era de 5671 ha, din care 52 de ha ocupate de vetrele satelor cu 231 de case, iar restul de 5619 ha era împărțit între stat și proprietari(4674 ha). Populația comunei în întregime era de 1152 de locuitori, din care 1146 cetățeni români de religie ortodoxă, 6 supuși străini.⁴⁾ M. D. Ionescu, arată în statistica sa privind populația că în com. Cochirleni ar fi, în total, 1318 locuitori, din care 770 în satul de reședință și 548 în satul Ivrinez.⁵⁾

Într-o altă statistică din anii 1916/1922-1923, aflăm că suprafața totală a comunei era de 5782 ha, iar populația la 1916 de 2101 locuitori(2095 români, 2 bulgari, 4 italieni) și de 1765 români în 1922. Majoritatea aveau domiciliul definitiv în comună și stăteau în case proprii. Acestea erau, în 1916, 95 cu o singură cameră, 241 cu două camere, 38 cu mai multe, 118 bordeie și 148 de grajduri și magazine. În 1922, bordeiele nu se mai regăsesc deloc, dar existau 161 case cu o cameră, 173 cu două, 12 cu mai multe și 130 de grajduri.⁶⁾

În ceea ce privește învățământul și biserica, se știe că, atunci când așezarea Cochirleni avea trei sate componente, în fiecare dintre ele se afla câte o școală, cea din Cochirleni, înființată în 1880, cea din satul Ivrinezu Mare în 1906, iar cea din Ivrinezu Mic în 1908 și o singură biserică.⁷⁾ O școală românească a existat în Cochirleni încă din anul 1874.⁸⁾ Clădirile școlii și primăriei au fost construite din fondurile statului, în 1882. Biserica cu hramul „Sf. Dumitru” se găsea în satul Cochirleni, aceasta fiind construită în anul 1871 prin contribuția locuitorilor.⁹⁾ O altă sursă spune că biserica ar fi fost ridicată în anul 1897.¹⁰⁾

Din punct de vedere istoric, satul Cochirleni este unul dintre vechile sate românești, înregistrat ca atare încă din sec. al XVIII-lea.¹¹⁾ Menționări anterioare sec XVIII ale acestei așezări apar și în documentele turcești cu caracter fiscal din perioada medievală(anii 1575,1675-76), unde este consemnată cu numele de Kokirlan, Kokirlen, aparținând de kazaua Karasu(azi Medgidia).¹²⁾ Această denumire de Kokirleni, Kochirleni apare și în „Lista satelor extrase din Harta Topografică și Etnografică din 1850 a lui Ion Ionescu de la Brad”(Harta 1-Traseul limesului dunărean de la Rasova la Tulcea).¹³⁾ Se pare că în apropierea actualului sat Cochirleni ar mai fi existat un alt sat ocupat de tătari cu același nume. Denumirea ar fi venit de la un Pașă turcesc numit Cochiș Pașa. Mai târziu, cu mult înainte de 1878, românii din stânga Dunării au înființat un alt Cochirleni, căruia i-au dat numele de Cochirleni- Lamchioi, adică Cochirleni- Noi. Cu timpul însă numele vechiului sat a dispărut, rămânând doar denumirea de Cochirleni.¹⁴⁾ Vechiul sat Cochirleni era așezat până la 1828-1829 pe malul de nord-est al lacului Cochirleni. Apoi, s-a mutat în satul Ienichioi, acesta luându-și denumirea de Cochirleni.¹⁵⁾ De aceea, localitatea Cochirleni apare consemnată și cu numele de Ienichioi (satul nou), a cărui vatră este situată la V de cea actuală(situație consemnată în notele de călătorie ale lui Ion Ionescu de la Brad).¹⁶⁾ Ioan M. Păunescu, în lucrarea sa „ Un colț dobrogean”, susține că satul, întemeiat de ialomițeni, se numea Tar- Bordee și că și-ar fi schimbat vatra „ pe locul unde e azi Cochirleniul, după o ciură care a secerat cea mai mare parte a populației”.¹⁷⁾

Satele care făceau parte din vechea comună, Ivrinezu Mare și Ivrinezu Mic au fost înființate în timpul dominației otomane și se numeau Uzum Amet, adică Amet lungu, după numele celui ce le-a întemeiat. După 1879 au luat numele de Ivrinez.¹⁸⁾

La 1850, satul Cochirleni avea 48 de case românești și o populație de 241 locuitori, iar în anul

1867 se știa că această așezare ca și alte sate din Dobrogea erau curat românești.¹⁹⁾

În prezent, localitatea Cochirleni face parte din comuna Rasova. Are o suprafață de 2632 ha și o populație de 1345 de locuitori, după date statistice din anul 2000. Numărul de locuințe și implicit de gospodării este de 411, toate racordate la rețeaua electrică. Economia este bazată, în special, pe agricultură, suprafața folosită pentru diferitele culturi de cereale este de 1885 ha. Învățământul este reprezentat prin două unități școlare: o grădiniță și o școală cu clasele I-VIII. Vechea biserică cu hramul „Sf. Dumitru” se află și acum în localitate.²⁰⁾

În ceea ce privește arhitectura, în localitatea Cochirleni se regăsește în mare parte tipul tradițional de casă românească cu plan trichelular (sală mediană și două camere de o parte și de alta a tindei). Toate casele analizate prezintă prispă cu sau fără balcon(pridvor, cerdac), dezvoltată fie numai la fațadă, fie pe două laturi și chiar două prispe dispuse simetric, una în partea din față a casei, alta în spatele acesteia, caz de altfel singular, întâlnit numai aici. Casele prezintă și aplecătoare, aflate fie în spatele casei, fie pe una din laturi. Încăperile de sub aplecătoare au funcție de bucătărie de vară, spații de depozitare și chiar grajduri. Beciul este o parte componentă la trei din casele prezentate.

Una din casele descrise are tot plan trichelular, dar tinda este mult mai mică și retrasă și prispă îngustă, plasată la fațadă, dar numai în dreptul sălii, marcată de doi stâlpi din lemn.

Învelitoarea caselor este fie din tablă, fie din țigla iar acoperișul este în general în patru ape, numai una din casele descrise are acoperișul în două ape.

În ceea ce privește materialele folosite la construcția caselor, acestea sunt reprezentate de chirpici, folosiți, fără excepție, la toate casele analizate pentru ridicarea acestora, lemnul utilizat pentru șarpantă, tâmplărie, prispă (stâlpi, fronton, parapet), țigla, tabla pentru învelitoare, piatra pentru fundație și soclu.

Anexele sunt, de asemenea, o parte componentă a gospodăriilor din satul Cochirleni. Acestea sunt reprezentate de porumbare ,hambare(pentru depozitarea cerealelor), grajduri(pentru adăpostirea animalelor), curnice (pentru păsări), bucătărie de vară și magazii(spații de depozitare). Anexele sunt plasate fie în curtea din spatele casei, fie pe una din laturile casei, sau chiar aflate sub aplecătoare. În raport cu construcțiile anexe, casa este situată în așa fel încât legătura cu spațiile economice să fie ușoară și să se asigure supravegherea acestora fără dificultate.²¹⁾

NOTE:

1) *Marele Dicționar Geografic al României*, alcătuit și preluat după dicționarele parțiale pe județe de George Ioan Lahovari, vol.II, ED. Stabilimentul Grafic J. V. Socecu, București, 1900, pp. 540-541.

2) *Strategia de dezvoltare a comunei Rasova*, p. 3.

3) *Marele Dicționar...*, p. 540.

4) *Ibidem*, p. 541.

5) M. D. Ionescu, *Dobrogea în pragul veacului al XX-lea*, Atelierele grafice I. V. Socecu, București, 1904, p.446.

6) N. T. Negulescu, *Județul Constanța. Anii 1916 și 1922/1923. Expunere prezentată Consiliului Județean Constanța*, Tipografia „Victoria”, George I. Georgescu, Constanța, 1924, pp. 198-200 .

7) *Ibidem*, p. 202.

8) Ghe. Dumitrașcu, *Localități, biserici și mănăstiri românești în Dobrogea, până în 1878*, Ed. Fundația Andrei Șaguna, Constanța, 1996, p. 61.

9) N. T. Negulescu, *op. cit.*, p. 202.

10) Ghe. Dumitrașcu, *op. cit.*, p. 61.

11) *Ibidem*, p. 60.

12) Anca Ghiață, *Contribuții noi privind unele aspecte ale societății românești în Dobrogea în sec. XV-XIX*, în „Memoriile Secției de Științe Istorice”, seria IV, tom I, Ed. Academiei RSR, București, 1975-1976, p.82.

13) Petre Covacef, *Catalogul numelor de locuri din Dobrogea de la Evlia Celebi la Ion Ionescu de la Brad, prima parte* în „ Analele Dobrogei”, seria nouă, Anul VI, nr.1, Tipografia Infcon S. A., Constanța, 2000, p. 164.

14) N. T. Negulescu, *op. cit.*, p. 198.

15) Ghe. Dumitrașcu, *op. cit.*, p. 60.

16) *Strategia de dezvoltare...*, p. 5.

17) Apud I. M .Păunescu, *Un colț dobrogean*, Constanța, 1945, pp. 107-112 în Argentina Bărbulescu, *Așezări rurale în „Dobrogea. Studiu etnografic*, vol. I, Români autohtoni”, Muzeul de Artă Populară, Constanța, 2003, p.38.

18) N. T. Negulescu, *op. cit.*, p. 198.

19) Ghe. Dumitrașcu, *op. cit.*, p. 60.

20) *Carta Verde a Constanței*, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2000, p. 250.

21) Paula Popoiu, *Antropologia habitatului în Dobrogea*, Ed. Oscar Print, București, 2001, p. 122.

Cochirleni - Casa nr. 1 (foto)

Proprietar: Roman Emilia, casa a aparținut socrilor Roman Gheorghe și Roman Arghira; Sistem de construcție, materiale: Fundație: piatră; Soclu: din piatră lipit și apoi tencuit, de culoare gri, înalt; Pereți: din chirpici, tencuiți și văruiți în alb numai la fațadă, cu un brâu albastru în partea inferioară. Pe latura stângă, dreaptă și în spate casa este tencuită dar nevăruiată; Șarpantă: lemn; Învelitoare: tablă, în patru ape; An construcție / vechime: casa a fost ridicată în 1910; Stare conservare: bună; În funcție: da; Intervenții ulterioare: gardul a fost refăcut; prispa a avut inițial pământ pe jos, ulterior, în 1979 a fost tencuită cu ciment.

Tipul de plan: Casa are două camere și o sală mediană cu o suprafață mai mică (2,5/3,5) decât celelalte două odăi, egale ca mărime (4/4). Toate camerele au tavanele din scânduri și podelele din lut bătut. Camera din partea stânga a casei- camera bună- are o sobă din lut, ridicată de curând, care a înlocuit o mai veche sobă din fier. Camera încălzită este și cea locuită. Și în tindă se găsea mai demult un cuptor de pâine, inexistent acum.

Casa prezintă și o prispă cu pridvor (cerdac), dezvoltată numai la fațadă, cu stâlpii originali din

lemn(9) și parapet din același material, vopsit în alb. Accesul pe prispă se face de pe latura dreaptă a pridvorului, prin șapte trepte.

Tâmplăria casei este cea originală, vopsită în verde închis. Camera de locuit are două ferestre la fațadă și una pe o latură a casei. Tinda prezintă și ea două ferestre ce încadrează foarte bine ușa de acces în casă. Camera din stânga casei, camera bună, are , pe lângă cele două ferestre la fațadă, și o ușă, situată pe peretele opus celui de la fațadă, ușă ce face legătura cu o altă încăpere, aflată sub aplecătoare. Această odaie a avut, în trecut, funcția de grajd, apoi de bucătărie, iar, în prezent, de magazie. Această structură a casei, cu ușă de acces din una din camere direct spre grajd, pentru supravegherea animalelor pe timpul nopții, este întâlnită, în special, în gospodăriile turcești și cele bulgărești. Deasupra ușii de la tindă se află gura de pod. Casa nu are beci.

Casa are și aplecătoare poziționată în spatele casei, unde se află acum o magazie. Fațada este orientată spre stradă. Gardul la bază este din piatră, inițial tencuită, iar în partea superioară din plasă de sârmă.

Cochirleni - Casa nr. 2 (foto)

Proprietar: Primul proprietar a fost Petre Crintă, unchi pentru Banu Maria, actuala proprietară a casei; Sistem de construcție, materiale: Fundație: piatră; Soclu: din piatră, tencuit și cimentuit, înalt (1,10m); Pereți: chirpici, tencuiți la fațadă și văruiți cu alb, cu un brâu albastru în partea inferioară; Șarpantă: lemn; Învelitoare: țiglă, în patru ape; An construcție / vechime: casa a fost ridicată cu aproximație în anul 1930; Începutul secolului XX; În funcție: da; Stare de conservare: bună; Intervenții ulterioare: stâlpii de la prispă, construiți, inițial, din lemn, au fost înlocuiți cu stâlpi din ciment. Prispa a avut podeaua lipită cu pământ, acum este cimentuită.

Tip de plan: Casa are trei camere, o sală mai mică și două camere egale ca mărime, una fiind odaia de locuit iar cealaltă odaia curată. Camera de locuit și sala au podelele luate, în timp ce camera bună are dușumea (inițial a fost tot din pământ). Tavanele, la tindă și la una din camere, sunt din scânduri, iar la cealaltă din lut. Casa mai are o cameră pe beci, egală ca mărime cu celelalte două.

Prispa este, de asemenea, o parte componentă a casei, fiind dezvoltată pe o latură, în partea din față. Accesul pe prispă se face prin trei trepte, poziționate

central, dar și de pe latura dreaptă a galeriei, prin același număr de trepte. Nu prezintă parapet. Acoperișul prispei este susținut de șapte stâlpi din ciment, văruiți în albastru, care în partea superioară prezintă traforuri din lemn.

Sala nu are decât ușă, nu are ferestre. Camerele, din stânga și din dreapta tindei prezintă câte două ferestre la fațadă, iar camera pe beci are o fereastră în față și alta la „calcan”(pe latura dreaptă a casei) și o ușă de acces de pe prispă. Nici o cameră nu are instalație de încălzit. În trecut, însă, camera de locuit a avut o sobă de teracotă, la fel ca și camera de pe beci. Tâmplăria este originală, vopsită în albastru. Fațada casei este orientată spre uliță. Casa prezintă și pod, gura acestuia aflându-se în sală, lângă ușă. Pe latura stângă, în anii 1955-1956 s-a ridicat un alt corp de încăperi, lipit de casă, ce cuprinde o bucătărie, o sală și o altă cameră care, în trecut, a fost atelier de croitor. Sala nu prezintă ferestre, bucătăria are o fereastră la fel ca și camera alăturată, dar cu trei ochiuri de geam. Ambele sunt vopsite în verde. Gardul este din piatră în partea inferioară și plasă din sârmă în partea de sus.

Cochirleni - Casa nr. 3 (foto)

Proprietar: Lazăr Gheorghe(decedat), localnic; Locatar: Mocanu Alexandra; Sistem de construcție, materiale: Fundație: piatră; Soclu: piatră, înalt; Pereți: chirpici, tencuiți și văruiți cu verde; Șarpantă: lemn; Învelitoare: țiglă, în patru ape; An construcție / vechime: casa a fost refăcută în 1976, dar este mult mai veche; Stare conservare: relativ bună; Intervenții ulterioare: nu are.

Tip de plan: Casa este tricoloră având o sală și două camere egale ca mărime. Toate încăperile au podelele de lut și tavanele din scânduri. Pe lângă cele trei camere, casa mai prezintă, în partea dreaptă, și o altă odaie mai mică cu funcție de bucătărie cu o ușă de acces de pe prispă și o fereastră. Aceasta este și camera de pe beci. Celelalte două încăperi au câte o fereastră cu trei ochiuri la fațadă, iar tinda are numai o

ușă. Tâmplăria este cea originală și este vopsită în verde închis. Nici o cameră nu are instalație de încălzire. Casa are și pod, gura acestuia aflându-se deasupra ușii de la sală.

Locuința prezintă și o prispă, dezvoltată pe două laturi cu stâlpii originali din lemn(13), vopsiți în verde închis, prevăzută cu parapet din șipci de lemn dispuse sub formă de grătar și cu foișor cu scările de acces de pe latura dreaptă. Accesul pe prispă se face și de pe latura dreaptă a acesteia, pe lângă bucătărie, prin patru trepte, nu numai direct din foișor. Podeaua prispei este cimentuită.

Casa este văruiată la fațadă și la una din laturi, cea stângă, în timp ce spatele și latura dreaptă sunt lipite cu pământ amestecat cu paie. Fațada casei este orientată spre curte. Gardul este din scânduri.

Cochirleni - Casa nr. 4 (foto)

Proprietar: Preda Maria, casa a fost moștenită de la socrii: Preda Margareta și Dumitru, primii proprietari. Sistem de construcție, materiale: Fundație: piatră; Soclu: piatră - plăci mari de piatră, așezate orizontal; Pereți: din chirpici, tencuiți și văruiți în vernil numai la fațadă; Șarpanta: lemn; Învelitoare: țiglă, în două ape; An construcție / vechime: aproximativ 1940, prima jumătate a secolului XX; Stare de conservare: bună; Intervenții ulterioare: acoperișul a fost schimbat, țigla veche a fost înlocuită cu alta nouă.

Tip de plan: Casa este alcătuită din două camere, egale ca suprafață și o sală mai mică. Podelele, la tindă și la una din camere, sunt din pământ, iar cealaltă încăpere, considerată odaia curată, prezintă dușumea. Tavanele, la camera bună și la sală sunt luate, în timp ce la odaia rămasă, plafonul este prevăzut cu scânduri din lemn. Toate încăperile sunt încălzite, fiecare fiind prevăzută cu câte o sobă de pământ funcțională. Tâmplăria casei se păstrează cea veche fiind reprezentată de câte o fereastră la fiecare cameră și o ușă și două ferestre de o parte și de alta, la

sală, acestea din urmă fiind vopsite în verde închis. Ferestrele de la camere sunt vopsite în alb și încadrate de un chenar albastru.

Din punct de vedere al tipului de casă, aceasta este cu tindă retrasă și prispă îngustă, a cărei intrare este marcată de doi stâlpi de lemn vopsiți cu albastru și un parapet din șipci de lemn dispuse sub formă de grătar în aceeași culoare. În partea superioară, prispa prezintă traforuri din lemn ce completează estetic intrarea acesteia. Accesul spre tindă se face prin șase trepte.

Lipit de casă, în partea stângă, se află un alt corp de încăperi format din două camere, dintre care una are funcție de bucătărie, iar cealaltă este cameră de locuit. Sunt construite tot din chirpici și acoperite cu țiglă. Ultima odaie prezintă un geam mic la fațadă. Deducând primei camere se află beciul. Casa are și pod, gura acestuia aflându-se în dreptul ușii de la tindă. Fațada casei este orientată spre curte și spatele spre stradă. Accesul în gospodărie se face prin partea dreaptă a casei. Gardul este din șipci de lemn.

Cochirleni - Casa nr. 5 (foto)

Proprietar: Tănase Aurelia - a patra generație de proprietari, casa fiind moștenită de la părinți: Ion și Anica Tănase, primii proprietari fiind Maria și Mitu Tănase, bunici pentru Tănase Aurelia, care au cumpărat-o de la nașii Mariei Tănase, familia Răsoi. Sistem de construcție, materiale: Fundație: piatră;

Soclu: piatră, îngust, tencuit, tencuit; Pereți: chirpici, inițial lipiți cu pământ și văruiți, acum tencuiți; Șarpantă: lemn; Învelitoare: țiglă, în patru ape; An construcție / vechime: începutul secolului XX, are peste o sută de ani vechime; Folosință: da; Stare conservare: relativ bună; Intervenții ulterioare: Prispă

a fost inițial din piatră lipită cu pământ, acum este cimentuită. Alături de casă, lipit de aceasta, a fost ridicat un corp de încăperi constituit din două camere, dintre care una cu funcție de bucătărie și un hol deschis, cu arcade și coloane din ciment.

Tip de plan: Casa este tricelulară cu sală mediană și două camere egale ca mărime. Podelele odăilor sunt din lemn, tavanul uneia dintre camere este lutuit, iar la cealaltă este prevăzut cu scânduri de lemn, în timp ce la tindă podeaua este de pământ, iar tavanul, inițial din lemn, este cimentuit. Cel original s-a degradat. Toate încăperile casei au instalații de încălzire reprezentate de sobe de teracotă în camere ce au înlocuit vechile sobe din pământ și un godin în sală. Casa prezintă două prispe perfect simetrice, putându-se considera, așadar, că locuința are două fațade, întreaga tâmplărie fiind organizată asemănător atât pe o latură cât și pe cealaltă.

Camerele prezintă câte o fereastră la fațadă (prispă din față), și una pe latura opusă (prispă din spate). Sala are două intrări simetrice, una în față și alta în spate. Tâmplăria originală este vopsită la prispă din față în albastru, cele două ferestre fiind încadrate de două brâie înguste albe, dispuse pe toată lungimea fațadei. La prispă din spate ferestrele sunt vopsite în verde, iar brâiele ce le încadrează sunt trasate cu galben. Cele două prispe sunt libere, fără parapet și înguste (1,10m), fiind marcate amândouă de către cinci stâlpi de lemn, vopșiți cu verde. În dreapta casei, a fost ridicat un alt corp de încăperi, lipit de locuința principală, construit din chirpici și parțial din cărămidă. Una din camere, ce acum are funcție de bucătărie, în trecut, a fost magazie de cereale.

Gardul ce împrejmuiește gospodăria este din scânduri de lemn.

Cochirleni - Casa nr. 1

Cochirleni - Casa nr. 2

Cochirleni - Casa nr. 3

Cochirleni - Casa nr. 4

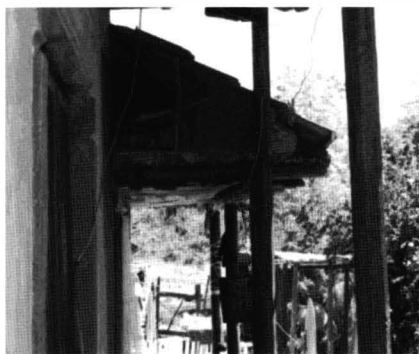

Cochirleni - Casa nr. 5

Cochirleni – case și anexe gospodărești

Cochirleni – case și anexe gospodărești